

OBRAZAC ZA PROVOĐENJE SKRAĆENE PROCJENE UTJECAJA PROPISA

Naziv aktivnosti	Provođenje skraćene procjene utjecaja Prednacrta zakona o zaštiti mentalnog zdravlja
Naziv prednacrta/nacrta zakona	Prednacrt zakona o zaštiti mentalnog zdravlja
Datum	26.09.2022. godine
Obrađivač	Federalno ministarstvo zdravstva
I - Usklađenost prednacrta/nacrta zakona sa strateškim dokumentima i Programom rada Vlade Federacije i Parlamenta Federacije	
<p>Je li prednacrt/nacrt zakona sukladan strateškim dokumentima i programu rada Vlade Federacije i Parlamenta Federacije?</p> <p>Odgovor:</p> <p>Da.</p> <p>Prednacrt zakona je usklađen sa Strategijom razvoja Federacije Bosne i Hercegovine, 2021-2027. godine. Izravno je vezan za provedbu Prioriteta 2.2. "Poboljšavati ishode zdravstvenog sistema", i to za provedbu sljedećih mjera:</p> <p>2.2.1. Unapređivati pristup i smanjivati nejednakost u zdravstvenim uslugama</p> <p>2.2.2. Osažiti potencijal preventivne medicine (što uključuje i oblast promocije zdravlja i prevencije bolesti u zaštiti mentalnog zdravlja).</p>	
<p>Je li prednacrt/nacrt zakona povezan za druge važeće propise ili ima učinak na druge važeće propise? Ako DA, navedite koje:</p> <p>Da, radi se o sljedećim propisima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zakon o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije BiH“, br. 46/10 i 75/13) - Zakon o zdravstvenom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, br. 30/97, 7/02, 70/08, 48/11 i 36/18) - Zakon o izvanparničnom postupku (Službene novine Federacije BiH“, br. 2/98, 39/04, 73/05, 80/14 i 11/21) - Obiteljski zakon Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 35/05 i 31/14) - Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom („Službene novine Federacije BiH“, br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 7/14 - rješenje US BiH, 45/16, 19/17 - drugi zakon i 40/18) - Zakon o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 64/22) - Kazneni zakon Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 36/03, 21/04 - ispr., 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16 i 75/17) - Zakon o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u kaznenom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj: 7/14) - Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji („Službene novine Federacije BiH“, br. 20/13 i 75/21) 	

II - Ocjena trenutnog stanja i ciljevi koji se žele postići prednacrtom/nacrtom zakona

1) Koji je osnovni problem? Zašto postojeće stanje nije zadovoljavajuće?

Odgovor:

Važeći Zakon o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama ("Službene novine Federacije BiH", br. 37/01, 40/02, 52/11 i 14/13) propisuje temeljna načela, način organiziranja i provođenja zaštite, te pretpostavke za primjenu mjera i postupanje prema osobama sa duševnim smetnjama. Međutim, mora se istaći da je Zakon donesen 2001. godine, te da je više od 20 godina u primjeni. U međuvremenu, na međunarodnoj razini došlo je do niza značajnih promjena, kako u oblasti medicine, tako i u oblasti zaštite ljudskih prava, te posebno zaštite osoba sa invaliditetom. Slijedom toga, bilo je neminovno ispitati obuhvatnost postojećeg sustava zaštite osoba sa mentalnim poremećajima u Federaciji BiH.

U Bosni i Hercegovini se provodi reforma u oblasti mentalnog zdravlja već više godina, u koju su uključena nadležna ministarstva zdravstva (Ministarstvo civilnih poslova BiH /Odjel za zdravstvo/, Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske i Federalno ministarstvo zdravstva) i Projekt mentalnog zdravlja u BiH, zatim sektor civilnog društva, kao i zdravstvene ustanove i brojni drugi partneri. Rezultati reforme trebaju u konačnici doprinijeti unaprjeđenju mentalnog zdravlja stanovništva BiH, prevenciji, liječenju, njezi i rehabilitaciji osoba koje se suočavaju s problemima mentalnog zdravlja.

Promjena konteksta pružanja usluga u mentalnom zdravlju podrazumijeva pružanje usluga u zajednici i ograničenje korištenja psihijatrijskih bolničkih kreveta, uspostavljanje mreže centara za mentalno zdravlje u zajednici, multidisciplinarni pristup, timski rad, razvoj drugih servisa u zajednici i unaprjeđenje intersektorske suradnje.

U smislu provedbe važećeg Zakona o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama, iz urađenih analiza proizlazi da je važeći pravni okvir dobra osnova zaštite, ali ipak, u svjetlu suvremenih standarda - nedostatan, prvenstveno zbog činjenice da Zakon o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama fokus stavlja na zaštitu osoba u bolničkom tretmanu. Zakon se ne bavi pitanjem zdravstvene zaštite na primarnoj razini, tako na primjer, nisu obuhvaćene teme kao što su promocija zdravlja i prevencija bolesti. Nadalje, postoje zakonske odredbe koje treba bolje i/ili detaljnije definirati, te pitanja koja nisu adresirana, kao što su:

- popis prava osoba sa mentalnim poremećajima;
- standardi zaštite na svim razinama zdravstvene zaštite;
- otpust iz zdravstvene ustanove;
- mjere prisile;
- postupanje sa neuračunljivim počiniteljima protupravnog djela;
- kontinuitet zdravstvene zaštite,
- koordinirana brigada,
- socijalna inkluzija i sl.

Iako postoji izvjesni stupanj usuglašenosti važećeg Zakona sa međunarodnim propisima, detaljna analitika ukazuje na neophodnost intervencija u zakonodavni okvir kako bi stupanj usklađenosti bio veći, odnosno kako bi određene obveze, a koje je BiH preuzela potpisivanjem pravnih instrumenata o zaštiti ljudskih prava, bile jasno prepoznate i garantirane domaćim zakonodavstvom u ovoj oblasti.

Posebno je od značaja naglasiti da je Institucija Ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine u svom "Specijalnom izvješću o stanju prava osoba s intelektualnim i mentalnim poteškoćama u Bosni i Hercegovini" (veljača 2018), u dijelu koji se odnosi na preporuke o izmjenama zakonodavstva, istakla da izmjene treba da osiguraju:

"Zaokružen sustav zaštite mentalnog zdravlja koji bi bio jedinstven, sinkroniziran i koordiniran i koji bi obuhvatio sva prava ovih osoba i uključivao zaštitu na svim razinama (primarna, sekundarna i tercijarna). Ovim bi se spriječilo da su sustavi primarne, u odnosu na sekundarnu i tercijarnu zaštitu, u visokoj mjeri odvojeni, i da postoji veoma niska razina njihove međusobne

uvezanosti i koordiniranosti. Ovaj pristup bi trebao da osigura normiranje oblika i načina suradnje svih institucija iz mreže, čime bi se izbjegle eventualne poteškoće oko pravovremenog dolaska korisnika u centre za mentalno zdravlje, upućivanja korisnika u druge institucije po potrebi, koordinacije u radu, praćenja rehabilitacije i resocijalizacije korisnika i integriranja u zajednicu nakon završetka tretmana. Fokus treba staviti na individualan terapijski rad sa pacijentima." (str. 90.).

Zašto je, dakle, bitan novi zakonodavno-pravni okvir kada su u pitanju prava osoba sa mentalnim poremećajima? Osim mjera i programa promocije zdravlja i prevencije bolesti, organizacija kvalitetnog, pravovremenog i sveobuhvatnog tretmana osoba sa mentalnim poremećajima jedan je od temeljnih preduvjeta za kontrolu i održanje njihovog mentalnog zdravlja, naravno sukladno mogućnostima, u zadovoljavajućem kliničkom stanju, čime se osiguravaju i što bolji uvjeti za njihovo zadovoljavajuće socijalno funkcioniranje. Ne treba zaboraviti da je prepoznavanje i zaštita prava ove kategorije građana, kao ranjive skupine, jedan od važnih elemenata valorizacije stupnja demokracije u svakom društvu, pa i u našem.

2) Koji cilj se želi postići? U kojoj mjeri se očekuje da će prednacrt/nacrt zakona riješiti definirani problem i u kojem razdoblju?

Odgovor:

Osnovni cilj donošenja Prednacrta zakona o zaštiti mentalnog zdravlja je osigurati takav pravni okvir koji će omogućiti provedbu međunarodno utvrđenih standarda zaštite u ovom području na bazi jednakosti i ravnopravnosti, na svim razinama zdravstvene zaštite. Također, cilj je građanima Federacije BiH osigurati pravo na zaštitu mentalnog zdravlja putem mjera promocije mentalnog zdravlja i prevencije mentalnih poremećaja, dijagnostike, liječenja i psihosocijalne rehabilitacije utvrđenih ovim Zakonom, podzakonskim aktima donesenim na temelju ovog Zakona i drugim propisima u području zdravstva. U smislu obuhvata, novi je Zakon širi budući da sada na jednom mjestu regulira zaštitu mentalnog zdravlja na sve tri razine organizacije zdravstvene zaštite (primarna, sekundarna i tercijarna). Osim toga, Zakon po prvi put, decidno utvrđuje načela na kojima se cijeli ovaj sustav ima zasnivati, te utvrđuje set prava osoba sa mentalnim poremećajima, što do sada nije bio slučaj.

Koncept novog Zakona razvijen je na bazi uvida u međunarodne pravne instrumente, kao i preporuke Vijeća Europe, zatim na bazi rezultata analiza usklađenosti propisa i prakse sa tim dokumentima, ali i na temelju naučenih lekcija tijekom provođenja Projekta mentalnog zdravlja u BiH. Svjesni da određene novine u Zakonu, odnosno nova pravna rješenja traže budno praćenje njihove provedbe u praksi, ali i prethodno osiguranje dodatnih znanja i vještina, vjerujemo da će zajedničkim zalaganjem svih nadležnih tijela, Zakon - zajedno sa svim predviđenim podzakonskim aktima, postupno donijeti unaprjeđenje u zaštiti mentalnog zdravlja, posebno glede pomoći i brige za osobe sa mentalnim poremećajima i njihovom uključenju u društvo.

3) Navedite sve subjekte (ministarstva, uprave, upravne organizacije, organizacije civilnog društva, itd.) koji će izravno primjenjivati i na koje se izravno odnosi prednacrt/nacrt zakona.

- Federalno ministarstvo zdravstva
- Federalno ministarstvo unutarnjih poslova
- Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
- Federalno ministarstvo pravde
- Kantonalna ministarstva nadležna za zdravstvo
- Kantonalna ministarstva nadležna za unutarnje poslove
- Kantonalna ministarstva nadležna za socijalnu zaštitu
- Kantonalna ministarstva nadležna za pravosuđe
- Nevladine organizacije koje se bave zaštitom mentalnog zdravlja
- Udruženja korisnika usluga u mentalnom zdravlju

III - Proces konzultacija

- 1) Navedite sve subjekte s kojima ste se konzultirali i način na koji ste vršili konzultacije (javna rasprava, pisani komentari, itd.)
- 2) Koji su rezultati konzultacija i da li su utjecali na sadržaj novog zakona?

Odgovor:

1) Suglasno ustavnim nadležnostima, Prednacrt zakona o zaštiti mentalnog zdravlja upućen je na mišljenje kantonima, kao i nadležnim tijelima u Vladi Federacije Bosne i Hercegovine sukladno Poslovniku o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, te drugim zainteresiranim subjektima.

Primarno, Prednacrt zakona je upućen Federalnom ministarstvu finansija/Federalnom ministarstvu financija, Federalnom ministarstvu pravde, Uredu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Europske unije, Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, Federalnoj upravi za inspekcijske poslove, Gender Centru Federacije Bosne i Hercegovine, Agenciji za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Osim toga, Prednacrt zakona je bio dostupan na internet stranici Federalnog ministarstva zdravstva, zajedno s Obrascem za prikupljanje komentara i prijedloga na predloženi sadržaj zakona.

Dakle, kako se radi o Prednacrtu zakonu, u ovoj fazi izvršene su konzultacije putem pisanih komentara.

2) Na Prednacrt zakona pristigla su mišljenja: Federalnog ministarstva finansija/Federalnog ministarstva financija, Federalnog ministarstva pravde, Ureda Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Europske unije, Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Gender Centra Federacije Bosne i Hercegovine, Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine. Također, većina kantona je dala pozitivno mišljenje na tekst Prednacrta zakona.

Pojedinačni komentari, prijedlozi i sugestije su zaprimljeni od sljedećih zainteresiranih strana: Psihijatrijska bolnica Kantona Sarajevo; Psihijatrijska klinika KCUS; JU „Kantonalni centar za socijalni rad“ Kanton Sarajevo; Javna ustanova Terapijska zajednica – Kampus Kantona Sarajevo; Centar za socijalni rad Zenica; JU Bolnica Travnik; Dom zdravlja Travnik; Dom zdravlja Neum; Društvo socijalnih radnika Zenica; Centri za socijalni rad: Livno, Tomislavgrad i Bosanski Petrovac.

IV - Alternativna rješenja – identifikacija opcija

- 1) Navedite opcije koje ste razmatrali, a kojima se može riješiti definirani problem i ostvariti cilj. Kratko opišite rezultate analize svake od tih opcija.

Normativno rješenje:

Zbog specifičnosti pitanja zaštite mentalnog zdravlja, a koja se nužno moraju urediti zakonima, Federacija BiH je pratila uobičajenu praksu donošenja posebnog propisa koji se bavi utvrđivanjem temeljnih prava osoba sa mentalnim poremećajima, kao i obveza profesionalaca u postupanju prema tim osobama. Osim toga, značajan dio propisa odnosi se na prava osoba sa mentalnim poremećajima, zagarantirana međunarodnim dokumentima, čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina, a koja se moraju poštovati.

Posebno je od značaja naglasiti da je Institucija Ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine u svom “Specijalnom izvješću o stanju prava osoba s intelektualnim i mentalnim poteškoćama u Bosni i Hercegovini” (veljača 2018), u dijelu koji se odnosi na preporuke o izmjenama zakonodavstva, istakla da izmjene treba da osiguraju:

“Zaokružen sustav zaštite mentalnog zdravlja koji bi bio jedinstven, sinkroniziran i koordiniran i koji bi obuhvatio sva prava ovih osoba i uključivao zaštitu na svim razinama (primarna, sekundarna i tercijarna). Ovim bi se spriječilo da su sustavi primarne, u odnosu na sekundarnu i

tercijarnu zaštitu, u visokoj mjeri odvojeni, i da postoji veoma niska razina njihove međusobne uvezanosti i koordiniranosti. Ovaj pristup bi trebao da osigura normiranje oblika i načina suradnje svih institucija iz mreže, čime bi se izbjegle eventualne poteškoće oko pravovremenog dolaska korisnika u centre za mentalno zdravlje, upućivanja korisnika u druge institucije po potrebi, koordinacije u radu, praćenja rehabilitacije i resocijalizacije korisnika i integriranja u zajednicu nakon završetka tretmana. Fokus treba staviti na individualan terapijski rad sa pacijentima.” (str. 90.).

Imajući u vidu navedeno, obrađivač propisa je cijenio da je važno provesti predmetnu Preporuku Ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine, te inovirati ukupni pravni okvir o zaštiti mentalnog zdravlja sukladno međunarodnim standardima.

Nenormativno rješenje:

Nenormativna rješenja uopće nisu mogla biti razmatrana, jer nemaju težinu i značaj za uređenje ovako važnih pitanja, koja bitno zahvataju područje osnovnih ljudskih prava.

2) Objasnite zašto je izabrana opcija najpovoljnija za rješenje problema.

Odgovor:

Kako se radi o materiji koja po svojoj naravi mora biti zakonom uređena, to su sva pitanja od značaja za zaštitu mentalnog zdravlja u Federaciji Bosne i Hercegovine sada uređena jednim propisom. Zbog osjetljivosti pitanja zaštite prava i zdravlja osoba sa mentalnim poremećajima, bilo je neophodno rješenje predložiti kroz zakonodavnu mjeru.

V - Utjecaj odabranog rješenja problema na gospodarstvo, društvo i okoliš

1a) Utječe li prednacrt/nacrt zakona na poslovno okruženje? Kreira li dodatna administrativna opterećenja? Utječe li na rad malih i srednjih poduzeća i obrtnika? Hoće li imati utjecaja na funkcioniranje tržišta i konkurenciju?

Odgovor:

Ne.

1b) Koji su finansijski učinci prednacrt/nacrta zakona? Utječe li na operativne troškove i obavljanje poslovanja? Utječe li na priliv sredstava u javne proračune?

Odgovor:

Ne. Prednacrt zakona ne proizvodi finansijske učinke, niti iz Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine, niti proračuna kantona.

2a) Utječe li na prednacrt/nacrt zakona na mogućnost zapošljavanja i tržište rada?

Odgovor:

Djelomično da, i to povećanjem stupnja socijalne inkluzije osoba sa mentalnim poremećajima u društvo, osnaživanjem njihovih kapaciteta i mogućnosti za rad i uključivanjem na tržište rada.

2b) Tretira li prednacrt/nacrt zakona pitanje ravnopravnosti spolova? Je li osigurana socijalna uključenost i zaštita posebnih skupina? Daje li mogućnost pristupa zdravstvenoj i socijalnoj skrbi i obrazovanju?

Odgovor:

Da. Sve navedene oblasti Prednacrtom zakona su dijelom obuhvaćene, i to prema stupnju prava i potreba osoba sa mentalnim poremećajima, a shodno nadležnostima drugih sektora.

3) Hoće li prednacrt/nacrt zakona imati utjecaje na okoliš?

a) DA

b) NE

Objasnite:

VI - Provođenje zakona

1) Precizira li prednacrt/nacrt zakona tko je odgovoran za njegovu primjenu i na koji način? Koja razina vlasti je mjerodavna za primjenu? Tko vrši nadzor?

Odgovor:

Prednacrt zakona decidno utvrđuje institucionalni okvir za provedbu predviđenih pravnih rješenja, kao i način provedbe određenih mjera u stručnom smislu (prevencija zdravlja, promocija bolesti, dijagnostika, liječenje i rehabilitacija). U smislu donošenja provedbenih akata, Prednacrt zakona definira ovlasti federalnog ministra zdravstva.

Naime, **Poglavlje V. "Resursi za zaštitu mentalnog zdravlja"** (čl. 23. – 31.) utvrđuje institucionalni/organizacijski okvir, prema kojem se zaštita mentalnog zdravlja u Federaciji organizira na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene zaštite, te kroz zavode za javno zdravstvo sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti. Ukoliko se zaštita mentalnog zdravlja obavlja u privatnoj praksi registriranoj suglasno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, odredbe ovog zakona shodno se primjenjuje i na tu privatnu praksu. Također, u zaštiti mentalnog zdravlja sudjeluju i drugi subjekti u zajednici, sukladno svom djelokrugu rada, kao što su: centri za socijalni rad/organi starateljstva, obrazovne ustanove, udruge korisnika usluga u mentalnom zdravlju, stručne udruge profesionalaca uposlenih u zdravstvu, organizacije civilnog društva, gospodarski subjekti, odgovorna tijela svih razina vlasti u Federaciji, i dr. U Odjeljku A. ovog Poglavlja regulira se primarna razina zdravstvene zaštite (dom zdravlja, te u okviru njega centar za mentalno zdravlje u zajednici). Posebno je skrenuta pažnja na potrebu organiziranja tima za zaštitu mentalnog zdravlja u onim domovima zdravlja koji nemaju uspostavljene centre za mentalno zdravlje u zajednici. U Odjeljku B. istog Poglavlja regulira se sekundarna i tercijarna razina zdravstvene zaštite. Osim kroz djelatnosti zdravstvenih ustanova, a koje su osnovane sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, ovaj vid zaštite mentalnog zdravlja provodi se i kroz mrežu zavoda za javno zdravstvo, te u zavodima za bolesti ovisnosti. Zakon je sada decidno prepoznao i ulogu udruga u području zaštite mentalnog zdravlja, kao i ulogu udruga profesionalaca u oblasti zaštite mentalnog zdravlja, koje mogu, u suradnji sa zdravstvenim ustanovama za zaštitu mentalnog zdravlja, u lokalnoj zajednici da organiziraju neformalne oblike podrške, uzajamnu pomoć i samopomoć u cilju zaštite mentalnog zdravlja. Vezano za ovo Poglavlje, treba istaći da Zakon ne uvodi nikakve novine u smislu same organizacije sustava za zaštitu mentalnog zdravlja, već samo na bazi organizacije utvrđene sustavnim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, sada na jednom mjestu donosi pregled ustanova i udruga s osvrtom na njihove ključne uloge u domenu pružanja usluga vezanih za mentalno zdravlje. Navedeno je proizišlo iz potrebe da se u organizacijskom smislu shema pružatelja usluga u mentalnom zdravlju predstavi na jednom mjestu. U važećim propisima postoji podjela, tako da je primarna zdravstvena zaštita regulirana Zakonom o zdravstvenoj zaštiti koji predviđa uspostavljanje centara za mentalno zdravlje u zajednici. S druge strane, detalji o samom postupanju kada je osobi sa mentalnim poremećajima potrebna bolnička njega i pomoć, regulirani su važećim Zakonom o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama. Tijekom izrade zakona ocijenjeno je da bi bilo od značaja ukupni sustav zaštite mentalnog zdravlja u Federaciji obraditi u ovom Zakonu. Tome u prilog ide i Načelo 14. dokumenta „Načela Ujedinjenih nacija o zaštiti osoba sa mentalnim oboljenjima i unaprjeđenja zaštite mentalnog zdravlja“ koje definira opći minimalni zahtjev glede resursa za zaštitu mentalnog zdravlja.

U pogledu nadzora, predviđeno je posebno Poglavlje koje se bavi tim pitanjem. Tako **Poglavlje XV. „Nadzor“** (čl. 132. – 133.) utvrđuje ko obavlja nadzor nad primjenom zakona i obvezu omogućavanja nadzora. Člankom 132. propisano je da zdravstveno-inspekcijski nadzor u zdravstvenim ustanovama i privatnoj praksi obavlja zdravstvena inspekcija na temelju ovlaštenja utvrđenih Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, Zakonom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine i ovim Zakonom. Federalni zdravstveni inspektor obavlja zdravstveno-inspekcijski nadzor u zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač, odnosno suosnivač Federacija BiH, a kantonalni zdravstveni inspektor u zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač kanton, općina, odnosno pravna ili fizička osoba, kao i u privatnoj praksi. Iznimno, ako organ za inspekcijske poslove kantona nema zdravstvenog inspektora, federalni zdravstveni inspektor može vršiti nadzor iz nadležnosti kantonalnog inspektora suglasno propisima o inspekcijama Federacije BiH. Osim toga, predviđeno je da su pravne i fizičke osobe koje pružaju zaštitu u oblasti mentalnog zdravlja obvezne da omoguće nadležnom inspektoru obavljanje nadzora, odnosno da stave na raspolaganje potrebnu dokumentaciju, te pruže druge potrebne podatke i obavijesti, a u svrhu provođenja nadzora sukladno ovom Zakonu i propisima donesenim na osnovu ovog Zakona.

Treba naglasiti da je Prednactom zakona propisana i obveza uređenja metodologije praćenja primjene zakona i predviđena je obveza izrade Izvješća o stanju u području zaštite mentalnog zdravlja u Federaciji BiH. Po isteku roka od pet godina od dana stupanja na snagu ovog Zakona, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine treba da razmatra Izvješće o stanju u području zaštite mentalnog zdravlja u Federaciji BiH, odnosno o primjeni odredbi ovog Zakona, postignutim rezultatima u području zaštite mentalnog zdravlja i poštivanja prava osoba sa mentalnim poremećajima, uključujući usvajanje zaključaka o daljnjim mjerama za unaprjeđenje stanja, te eventualnu potrebu izmjene propisa. U svezi s tim, Federalno ministarstvo zdravstva dužno je, u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona, donijeti Metodolodiju praćenja njegove primjene, uključujući utvrđivanje elemenata za Izvješće Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine. Ovo će svakako donijeti jedan novi kvalitet ukupnom sustavu praćenja primjene propisa, s obvezom uključivanja Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

2) Je li prednacrt/nacrt zakona usuglašen s drugim važećim propisima?

Odgovor:

Da. Radi se o sljedećim propisima:

- Zakon o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije BiH“, br. 46/10 i 75/13)
- Zakon o zdravstvenom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, br. 30/97, 7/02, 70/08, 48/11 i 36/18)
- Zakon o izvanparničnom postupku (Službene novine Federacije BiH“, br. 2/98, 39/04, 73/05, 80/14 i 11/21)
- Obiteljski zakon Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 35/05 i 31/14)
- Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom („Službene novine Federacije BiH“, br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 7/14 - rješenje US BiH, 45/16, 19/17 - drugi zakon i 40/18)
- Zakon o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 64/22)
- Kazneni zakon Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 36/03, 21/04 - ispr., 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16 i 75/17)
- Zakon o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u kaznenom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj: 7/14)
- Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji („Službene novine Federacije BiH“, br. 20/13 i 75/21)

3) Je li prijelazno razdoblje s postojećeg rješenja na novi prednacrt/nacrt zakona jasno definirano?

Odgovor:

Da.

Poglavlje XVII. „Prijelazne i završne odredbe“ (čl. 137. – 141.) Prednacrt zakona sadrži prijelazne rokove za usklađivanje sa odredbama ovog Zakona, te provedbene propise, koje je federalni ministar zdravstva dužan donijeti u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.